Dinas a Sir Abertawe

Cofnodion Cyfarfod y Grŵp Partneriaeth AoHNE Gŵyr

O bell drwy Microsoft Teams

Dydd Llun, 4 Hydref 2021 am 2.00 pm

Yn Bresennol: P Lloyd (Cadeirydd) Presided

Y Cynghorwyr

P R Hood-Williams	L James

Aelodau'r Grŵp Llywio

J France	G Howe	P Jenkins
H Osborn	B Parry	P Thornton

Aelodau Cyfetholedig(wyr)

Swyddogion

Paul Meller	Rheolwr Is-adran yr Amgylchedd Naturiol
Chris Lindley	Arweinydd Tîm AoHNE Gŵyr
Mike Scott	Swyddog AoHNE Gŵyr
Jeremy Parkhouse	Swyddog Gwasanaethau Democrataidd
Sean Hathaway	Swyddog yr Amgylchedd, Tîm Cadwraeth Natur
Ursula Jones	Swyddog Prosiect Cymunedau a Natur

Ymddiheuriadau am absenoldeb
Y Cynghorydd(wyr): M C Child, A H Stevens a/ac M Thomas
Aelodau o'r Grŵp Llywio(wyr): R Button a/ac D P Tucker

---

10 Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol.

Yn unol â'r Côd Ymddygiad a fabwysiadwyd gan Ddinas a Sir Abertawe, ni ddatganwyd unrhyw fuddiannau.

11 Cofnodion.

Penderfynwyd cymeradwyo Cofnodion Cyfarfod y Grŵp Llywio a Gynhaliwydar 5 Gorffennaf 2021 fel cofnod cywir.

12 Crynodeb Ariannol. (Er Gwybodaeth) (Mike Scott)

Cyflwynodd Mike Scott, Swyddog AoHNE Gŵyr, adroddiad ariannol cryno Panel y Gronfa Datblygu Cynaliadwy (CDC) 'er gwybodaeth'.

Amlygwyd bod Llywodraeth Cymru wedi cadarnhau mai cyllideb y CDC ar gyfer 2021/22 fyddai £100,000. Ychwanegwyd bod 15 o brosiectau wedi'u cymeradwyo, gyda £100,000 wedi'i neilltuo, gan ymrwymo'r arian yn llawn ar gyfer 2020/21 fel yr amlinellir isod.

Roedd ffigur y Cronfeydd Neilltuedig yn cynnwys ffi reoli DASA sef £7,500.55.

Cyfanswm yr arian sydd ar gael	£100,000
Cronfeydd Neilltuedig	£100,000
Cronfeydd heb eu Neilltuo	£0
Ceisiadau ar waith	£0

13 Diwygiadau Drafft i'r Broses Penodi i Banel Grant y Gronfa Datblygu Cynaliadwy. (Mike Scott)

Rhoddodd Swyddog AoHNE Gŵyr yr wybodaeth ddiweddaraf i'r Grŵp Llywio ynghylch diwygiadau drafft i'r broses o benodi i Banel Grant y Gronfa Datblygu Cynaliadwy.

Amlinellwyd bod Llywodraeth Cymru wedi gofyn am newidiadau i'r ffordd y penodwyd paneli grantiau'r Gronfa Datblygu Cynaliadwy, a'i nod oedd sicrhau bod y paneli'n cynnwys demograffeg amrywiol o aelodau, gyda chynrychiolaeth o Bartneriaeth AoHNE. Darparwyd y Cylch Gorchwyl Gweithdrefnol/Nodiadau Canllaw Arfaethedig yn Atodiad A.

Cynigiwyd y dylid diwygio'r broses bresennol i benodi aelodau Panel Grant y CDC a Phanel Apeliadau'r CDC. Ar hyn o bryd, enwebwyd 4 aelod o bob panel gan aelodau'r Grŵp Llywio bob dwy flynedd, am gyfnod o ddwy flynedd. Er mwyn bodloni canllawiau Llywodraeth Cymru, cynigiwyd bod y grŵp llywio'n penodi dau aelod o bob panel bob blwyddyn, am gyfnod o ddwy flynedd.

Byddai diwygio'r weithdrefn yn galluogi proses benodi dreigl, gan gadw'r sgiliau a adeiladwyd gan aelodaeth y panel, wrth hefyd gyflwyno aelodau newydd o'r panel. Byddai cyflwyniadau blynyddol i waith panel grantiau'r CDC yn cael eu darparu, fel rhan o'r rhaglen sefydledig o gyfarfodydd.

Dywedodd y Cadeirydd fod y diwygiad yn gynnig synhwyrol.

Penderfynwyd cymeradwyo'r diwygiad i'r weithdrefn a'i drosglwyddo i gael ei gymeradwyo'n ffurfiol gan y cyngor.

14 Cynllun Grant Tirwedd a Bioamrywiaeth. (Llafar) (Mike Scott)

Rhoddodd Swyddog AoHNE Gŵyr adroddiad ar lafar ar y Cynllun Grant Tirwedd a Bioamrywiaeth.

Ychwanegodd y byddai'n rhan o'r Gronfa Datblygu Cynaliadwy a byddai'n cael ei anelu at grwpiau cymunedol ar gyfer cynlluniau fel codi waliau cerrig sych, plygu perthi, coedlannu, ffensio, creu perllan, rheoli llifogydd naturiol a chreu dolydd blodau

gwyllt. Byddai cynlluniau'n cael eu cyfyngu i gyllid o 50% hyd at £3,000. Byddai nodiadau a'r ffurflen gais arfaethedig yn cael eu dosbarthu cyn y cyfarfod nesaf.

Trafododd y Grŵp Llywio gynnwys nodweddion pensaernïol bach/adeiladau bach yn y cynllun a chlustnodi cyllideb y cynllun.

Penderfynwyd cymeradwyo'r cynllun a bydd swyddogion yn bwrw ymlaen â'i weinyddiaeth.

15 Cyflwyniad - Cymunedau a Swyddog Prosiectau Natur AoHNE Gwyr. (Ursula Jones)

Rhoddodd Ursula Jones, Swyddog Prosiect Cymunedau a Natur, gyflwyniad byr i'r Grŵp Llywio ar ei rôl bresennol o fewn Tîm AoHNE Gŵyr.

Rhoddodd fanylion am y prosiectau yr oedd wedi gweithio arnynt ers dechrau'r rôl ym mis Gorffennaf 2021, gan gynnwys rhaglen parhad Canclwm Japan yn Parkmill/Llanilltud, gwaith gwella llwybrau troed, pori ar Dir Comin Fairwood a datblygu cynllun rheoli ar gyfer Dyffryn Clun.

Diolchodd y Cadeirydd iddi am ei chyflwyniad a dymunodd yn dda iddi yn ei rôl.

16 Pwysau Twristiaeth ar AoHNE Gwyr 2021. (Gordon Howe, Cymdeithas Gwyr)

Cyflwynodd Gordon Howe, Cymdeithas Gŵyr, adroddiad ar bwysau twristiaeth AoHNE Gŵyr yn 2021 a dynnodd sylw at ddau fater gwahanol ond cysylltiedig: Effaith niferoedd y twristiaid a rheoli ymwelwyr.

Cyfeiriodd yr adroddiad at y pwysau sy'n cael eu rhoi ar Gyngor Abertawe a'r Senedd i lacio'r rheolau a'r rheoliadau presennol sy'n ymwneud â gwersylla h.y. pebyll, pebyll crwn a gwersylla moethus ar Benrhyn Gŵyr. Ymdriniwyd â hyn yn lleol gan y Cynllun Datblygu Lleol (CDLl) ac fe'i diffiniwyd yn Adrannau TR6-TR9.

Esboniwyd bod hawliau datblygu a ganiateir yn cael eu hymestyn o 28 niwrnod i 56 diwrnod gan y Llywodraeth oherwydd pandemig COVID-19, er mwyn caniatáu rhagor o dwristiaeth o fewn y DU. Er bod gwersylla ar Benrhyn Gŵyr wedi'i eithrio o hyn oherwydd y newidiadau a achoswyd gan Erthygl 4 yn ystod y 1970au, nid oedd wedi atal caffis symudol a lleoedd parcio ceir ychwanegol. Amlinellwyd y diffyg plismona/gwirio swyddogol ar wersylla gwyllt/faniau gwersylla, ynghyd â'r defnydd o gyfryngau cymdeithasol i dynnu sylw at feysydd nad oeddent wedi'u gwirio neu leoliadau dros dro.

Pwysleisiwyd y pwysau cynyddol ar AoHNE yn ystod 2020-2021, gyda'r rhan fwyaf o safleoedd gwersylla presennol yn llawn a gweithgareddau anghyfreithlon yn cael eu hadrodd ond heb weithredu arnynt. Roedd safleoedd swyddogol llai hefyd wedi derbyn llif o geisiadau ac roedd tystiolaeth bod safleoedd mwy wedi manteisio ar lawer o'r galw ar draul pleser cwsmeriaid arferol a phreswylwyr Gŵyr.

Cyfeiriwyd at drafodaethau parhaus o fewn y cyngor, gan dderbyn y gallai rhai lleoliadau sydd wedi'u cuddio'n dda fod yn addas ar gyfer safleoedd bach

ychwanegol, heb ganiatáu lleoliadau amhriodol a niweidiol yn weledol, plismona safleoedd trwyddedig yn gadarn, diffyg arolwg carafanau ffurfiol gan y cyngor ers 2009 a diffyg arolwg traffig ar Benrhyn Gŵyr i bennu niferoedd cynyddol o dwristiaeth.

Tynnodd yr adroddiad sylw hefyd at gynnydd o ran twristiaeth a'r arian sy'n cael ei wneud o frand Gŵyr, y diffyg buddsoddiad i ddiogelu'r AoHNE. Mae Gŵyr yn prysur golli ei gymeriad ac mae mewn perygl o fod yn barc thema gogoneddus.

Tynnodd sylw ymhellach at newid demograffig ymwelwyr â Gŵyr, y cynnydd mewn gwersylla gwyllt, diffyg adnoddau i fynd i'r afael ag ef, diffyg mannau gwaredu cyhoeddus ar gyfer faniau gwersylla, yr angen am staff rheng flaen ym Mhenrhyn Gŵyr, sefydliadau'n ail-fuddsoddi eu hincwm yn ôl i'r AoHNE ac yn defnyddio cyfryngau cymdeithasol i addysgu a hysbysu ymwelwyr â Gŵyr.

Trafododd y Grŵp Llywio'r canlynol: -

- Materion tebyg sy'n effeithio ar ardaloedd eraill yng Nghymru/y DU;
- Y negeseuon gan y Llywodraeth/Llywodraeth Cymru oedd i'r cyhoedd aros yn lleol a mwynhau'r amgylchedd/cyfleusterau lleol a'i fod yn bwysig deall effaith gweithgareddau ar ardaloedd;
- Y negeseuon cadarnhaol y gellir eu hanfon drwy gyfryngau cymdeithasol;
- Pwysigrwydd ymgysylltu cadarnhaol â'r cyhoedd;
- Rhagor o arian yn cael ei ddarparu i Barciau Cenedlaethol i'w cynorthwyo i reoli'r materion a amlygwyd;
- Yr elw a wnaed gan unigolion/gwmnïau ym Mhenrhyn Gŵyr/brand Gŵyr;
- Yr angen am arolwg carafanau blynyddol ar Benrhyn Gŵyr;
- Yr angen am arolwg traffig ar Benrhyn Gŵyr, yn enwedig mewn ardaloedd fel Rhosili lle'r oedd 1,000 o geir yr awr yn ymweld â'r pentref;
- Sefydlu gweithgor i drafod y mater wrth symud ymlaen.

Penderfynwyd: -

1) Nodi cynnwys yr adroddiad;
2) Ffurfio gweithgor a'i hwyluso gan Arweinydd Tîm AHNE Gŵyr;
3) Caiff y Cynghorydd L James, Gordon Howe, Barbara Parry a Hamish Osbor eu hychwanegu at aelodaeth y gweithgor;
4) Gofynnir i gynrychiolwyr Twristiaeth a Phriffyrdd fod yn bresennol yn y gweithgor.

17 Partneriaeth Tirweddau Dynodedig Genedlaethol - Seminar yr hydref. (Chris Lindley)

Cyflwynodd Chris Lindley, Arweinydd Tîm AoHNE Gŵyr adroddiad a oedd yn llywio'r Grŵp Llywio ar Seminar yr Hydref y Bartneriaeth Tirweddau Dynodedig Genedlaethol.

Roedd yr adroddiad yn rhoi cefndir Tirweddau Cymru ac amlinellwyd bod gan dirweddau dynodedig rôl hollbwysig wrth weithredu ar argyfyngau hinsawdd a natur.

Ychwanegwyd, yn dilyn y Senedd yn datgan argyfwng natur, fod tirweddau dynodedig wedi ymrwymo i chwarae eu rhan wrth gyflawni'r datganiad hwn.

Tynnwyd sylw at y ffaith bod aelodau Partneriaeth AoHNE Gŵyr wedi cael eu gwahodd i ymuno â Tirweddau Cymru ar-lein ar 19 Hydref 2021 i glywed am waith sy'n digwydd ar draws tirweddau dynodedig yng Nghymru ar y themâu canlynol:

- Newid yn yr hinsawdd a datgarboneiddio;
- Atebion sy'n seiliedig ar natur ac adfer natur;
- Twristiaeth Gynaliadwy; a
- Chefnogi cymunedau i ymateb i COVID-19 a hyrwyddo adferiad gwyrdd.

Penderfynwyd nodi cynnwys yr adroddiad.

18 Ymgynghoriad Llywodraeth y DU ar Gryfhau Gorfodi o ran y Defnydd Peryglus o Gychod Hamdden a Phersonol. (Chris Lindley)

Cyflwynodd Chris Lindley, Arweinydd Tîm AoHNE Gŵyr adroddiad a oedd yn manylu ar Ymgynghoriad Llywodraeth y DU ar Gryfhau Gorfodi o ran y Defnydd Peryglus o Gychod Hamdden a Phersonol

Amlinellwyd bod Llywodraeth y DU yn ymgynghori ar newidiadau arfaethedig i ddeddfwriaeth a fyddai'n dod â chychod hamdden a phersonol o fewn cwmpas darpariaethau Deddf Llongau Masnach 1995.

Yn ôl y newid hwn:

- bydd defnyddwyr cychod personol a chychod hamdden eraill yn destun yr un rhwymedigaethau diogelwch, lle y bo'n briodol, sy'n bodoli ar gyfer gweithredwyr llongau.
- Bydd gan awdurdodau gorfodi bŵer erlyn ychwanegol i'w ddefnyddio mewn achosion o gamddefnyddio bwriadol neu esgeulus.

Ychwanegwyd mai Llywodraeth y DU oedd yn gyfrifol am ddiogelwch morol; pe bai'r newidiadau arfaethedig yn cael eu rhoi ar waith, byddent yn gymwys i Gymru fel rhan gyfansoddol o'r DU.

Trafododd y Grŵp Llywio'r canlynol: -

- natur/sŵn eithaf aflonyddgar sgidiau jet a sut maent yn effeithio'n sylweddol ar nifer fawr o bobl/bywyd gwyllt;
- Yr angen i unigolion sy'n defnyddio cychod fod yn barchus o bobl eraill/bywyd gwyllt;
- Cysylltu â gweithgynhyrchwyr i wneud rhai cychod yn llai swnllyd.

Anogodd y Cadeirydd bawb a oedd yn bresennol i roi sylwadau ar yr ymgynghoriad.

Penderfynwyd nodi cynnwys yr adroddiad.

Daeth y cyfarfod I ben am 2.53 pm

Chair